

АНАЛІЗ КЛАСИФІКАЦІЙ МЕДИЧНИХ ВІДХОДІВ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ

В останні десятиліття спостерігається занепокоєння світової громадськості щодо поводження з медичними відходами.

Медичні відходи можна класифікувати як загальні, так і спеціальні. Загальні відходи включають матеріали, які не є небезпечні або потенційно небезпечні, тому вони не вимагають спеціального поводження, обробки та утилізації. А спеціальні відходи складаються з потенційно небезпечних матеріалів, таких як гострі предмети, людські тканини або частини тіла та інші інфекційні матеріали і вимагають спеціального поводження, обробки та утилізації, як правило, відповідно до спеціальних правил. Неналежне поводження з такими відходами може спричинити забруднення навколишнього середовища, зараження і це навіть може призвести до передачі таких захворювань, як черевний тиф, холера і гепатит. Основними джерелами таких типів відходів є лікарні, клініки, центри охорони здоров'я, діагностичні та науково-дослідні лабораторії і т.д.

Варто розпочати розгляд класифікацій відходів з Базельської конвенції про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням 1989 року. Вона є однією з найглобальніших природоохоронних угод, її учасниками на сьогодні є 187 країн світу та Європейський Союз. Конвенція має на меті встановлення суворого контролю за транскордонним перевезенням небезпечних та інших відходів для захисту здоров'я людей і навколишнього середовища. Угодою було оголошено, що медичні відходи є другі за безпекою після ядерних і радіоактивних відходів. Відповідно до неї медичні відходи лікарень, поліклінік, виробництва фармацевтичної продукції, фармацевтичні товари, нереалізовані лікарські засоби, відходи виробництва, одержання й застосування біоцидів та фітофармацевтичних препаратів належать до «Жовтого переліку» й усі без винятку визначаються як небезпечні. Загальною метою Базельської конвенції є встановлення суворого контролю за транскордонним перевезенням небезпечних й інших відходів для захисту здоров'я людини і навколишнього середовища від шкідливих наслідків, які можуть з'явитися результатом утворення і використання цих відходів.

Для медичної галузі існує класифікація відходів залежно від класу безпеки, рекомендована ВООЗ, що пов'язана з обмеженнями стосовно їх знищення, зберігання й транспортування: Клас А (епідеміологічно

безпечні відходи, що наближені за складом до твердих побутових відходів). Клас Б (епідеміологічно небезпечні відходи). Клас В (надзвичайно епідеміологічно небезпечні відходи). Клас Г (токсикологічно небезпечні відходи). Клас Д (радіоактивні відходи).

Лондонська інструкція по відходах (1988 р.) трактує медичні відходи як: будь які відходи, що цілком або частково складаються з тканин людини або тварин, крові та інших біологічних рідин людини, екскрементів, наркотиків або інших фармацевтичних продуктів, бинтів чи одягу або предметів медичного догляду, шприців, голок та інших гострих предметів, які були у контакті з кров'ю або екскрементами, і якщо їх не знешкоджувати, то вони можуть бути небезпечними для будь-якої людини, яка контактує з ними. Згідно з цією інструкцією всі відходи розподіляються за їхньою епідеміологічною, токсикологічною і радіологічною небезпекою на п'ять класів (А, Б, В, Г, Д).

Фармацевтичні препарати, непридатні фармацевтичні препарати Згідно з визначенням Міжнародного Комітету Червоного Хреста [2] термін «медичні відходи» включає всі відходи, які утворюються під час медичних та діагностичних заходів. 75-90% МВ схожі на тверді побутові відходи (муніципальні відходи) і не становлять особливої небезпеки. Серед них: 1) гострі предмети; 2) інфекційні відходи; 3) фармацевтичні відходи; 4) ємності під тиском; 5) радіоактивні відходи.

У 2015 році загальний обсяг медичних відходів в Австрії оцінювався приблизно в 40641 тонну, частка відходів, що класифікуються як небезпечні, становила близько 2,9%. Австрійський федеральний план управління відходами ділить медичні відходи на чотири групи: 1 – описує ті відходи, які не становлять небезпеки для людини або навколишнього середовища ні в місці їх походження, ні за її межами; 2 – визначає відходи, які можуть становити ризик травми або інфекції тільки в медичному секторі, але не підлягають утилізації як небезпечні відходи; 3 – вимагають особливого обігу; вони класифікуються як небезпечні відходи і забруднені небезпечними патогенами та мікробами; 4 – відносяться всі інші відходи, що утворюються в медичному секторі.

В Україні на сьогодні МВ класифікують відповідно до Наказу Державної служби статистики України № 24 від 23.01.2015 року «Про затвердження переліків категорій, груп відходів і операцій поводження з відходами»: категорія А - епідемічно безпечні медичні відходи; категорія В - епідемічно небезпечні медичні відходи; категорія С - токсикологічно небезпечні медичні відходи; категорія D - радіологічно небезпечні медичні відходи.

Однак у всьому світі немає єдиного визначення медичних відходів, кожна держава керується своїми нормативними документами, що часто ускладнює можливість коректного порівняння кількісно-якісного складу медичних відходів між країнами.